

FUTRO (31) *sb n*

sg *N* futro (4). ◇ *G* futra (1). ◇ *A* futro (8). ◇ *I* futr(e)m (5). ◇ *L* futrze (1). ◇ *pl N* futra (2). ◇ *G* futer (1). ◇ *A* futra (4). ◇ *I* futrami (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XIX w.

*Wyprawiona skóra zwierzęca z włosom, błam futrzany, też odzienie wierzchnie podbite futrem; fodrum BartBydg; pellis Cn (31) : BartBydg 59b; ZapWar 1550 nr 2666; Boć łzczęście podobne wodzye/ Dziś ieden drugyego zbudzye/ Ale záfię w drugyie iutro/ Przyniefieć fuknię y futro BielKom F2; BielKron 431v; Nie kriy mię [łyżki] zá futro Będzieź wifiał iutro. RejZwierc 239; ModrzBaz 50v; BielRozm 17; GostGospSieb +4; w woycze nie wolno będzie kóztow próżnych czynić/ ktore *ad ornaturn et pompam* więcey należą/ niż do potężności boiu/ iáko łą ftroyne łzáty/ futrá/ fáfiany/ kobierce/ iedwabie/ lámpárty/ wilki GrabPospR N4v, N3v.*

W połączeniu z przymiotnikiem oznaczającym nazwę zwierzęcia, z którego futro pochodzi (9): ZapMaz III T1/403; sluzebnikowi swemu roskazal dacz dziesyencz zlotich pyenyądy y schubką scharą podbitą futrem lyssyem. MetrKor 59/76; Zeznal yłch w thorunyv na trzy krolye futro Byelyznowe vkradl Lithwinowy LibMal 1545/95; theralz nyedawno futro Witha czecha krolikowe v Olyeinyuczky pod Gorka vkradl LibMal 1550/154, 1546/117, 1550/153, 1554/185v; LibLeg 11/155; Iefli też Popielicze kupisz v nich futro/ Oglądayze ie potym/ odmieni fie iutro. Nátrze kretą Wiewiorkę/ rzecze Popielicá BielSat C2.

Zwroty: »futrem podbijać; podbity futrem« (1; 1): MetrKor 59/76; Pelliculo, Futrem podbiyam Mącz 286d.

»futro podszywać; futrem podszyty« (1; 6): Barwi panieńskie wierzchnie futrami podszyte Szubek Adamańkowich czarnich/ futrami/ kunamy podszytych łbobrem na łecz panien i na dwie karliczi Szubek Czamletowich czarnich dwie łifzy podłitich. WyprKr 90, 74, 76, 92v; Mącz 286d; Nigdy fie rękaw z łzátą od niego nie zgodzi Przeto mu łporo futro podłzywać przychodzi. BielRozm 17.

Wyrażenie: »błan futra« (1): Po kołnirzu go poznasz/ bo błan futra bierze. Więc iako mu nie rzeczeł/ Miłofciwy panie/ To iuz pewna przimowka/ ze głupi Ziemianie. KochSat A4v.

Szereg: »futro abo szuba« (1): Trzidzyełczy y łchecz futer abo schvb popyelyczich LibLeg 11/155.

W przen:

Szereg: »kuza i futro« (1): Ale łię dofyć rzekło o chytrey náturze: Y o łprawách obłudnych/ y o łíšey łkorze. Ktorą ták odpráwiłzy/ zábawmy łię zátym: Ryśią kuzą y owym futrem cynkowátym. III. CZESC Thego Worká Iudałzowego/ O SKORZE Y NATVRZE RYSIEY. KlonWor 63.

Przen: Człowiek ubrany w futro (1) : Przybiją kártę v drzwi iz koleyą iutro/ Będą łądzić/ pátrzayze álic Kunie futro/ Albo Wilcze/ dáleko przed Báránem łtoi/ Lecz nie dziw/ bo fie Bárán zázwdy Wilká boi. RejWiz 123v.

a. Runo, skóra barania (z mitologicznego podania o złotym runie) (1) : Zá morzem futro zdáło mu [Jazonowi] łię złote/ Choćia iuz było wiotche y nadprote. KlonFlis C4v.

Synonimy: kuza, szuba.